

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 23.09.1970, sp. zn. 6 Cz 43/70, ECLI:CZ:NS:1970:6.CZ.43.1970.1

Číslo: 65/1971

Právní věta: Ak dedič prehlási, že sa zrieka výplaty dedičstva, musí si štátne notárstvo po danom poučení v súčinnosti s ním objasniť, či sa tým myslí odmietnutie dedičstva, alebo či ide o prejav smerujúci na vyporiadanie sa o dedičstve s ostatnými dedičmi dohodou, podľa ktorej by jeho podiel mal propadnúť ostatným dedičom alebo niektorému z nich. Zápisy do evidencie nehnuteľností (podľa zákona č. 22/1964 Zb.) sa nenariaďujú výrokom rozhodnutia štátneho notárstva; právoplatné rozhodnutia vydané podľa ustanovení § 39 a § 43 Not. por. v konaní o dedičstve, ktorých predmetom bola nehnuteľnosť, sa orgánu geodézie iba zašlú, prípadne i s oznámením o obmedzeniach viaznúcich na nehnuteľnosti (§ 102 ods. 1 Not. por.).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 23.09.1970

Spisová značka: 6 Cz 43/70

Číslo rozhodnutí: 65

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Evidence nemovitostí, Notářství, Notářství státní, Řízení před státním notářstvím, Zřeknutí se dědictví

Předpisy: 95/1963 Sb. § 4

§ 102 99/1963 Sb. § 166

§ 219

§ 220 40/1964 Sb. § 484

§ 25

§ 29

§ 34

§ 37

§ 39

§ 40

§ 43

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 65/1971 sb. rozh.

Ak dedič prehlási, že „sa zrieka výplaty“ dedičstva, musí si štátne notárstvo po danom poučení v

súčinnosti s ním objasniť, či sa tým myslí odmietnutie dedičstva, alebo či ide o prejav smerujúci na vyporiadanie sa o dedičstve s ostatnými dedičmi dohodou, podľa ktorej by jeho podiel mal pripadnúť ostatným dedičom alebo niektorému z nich.

Zápisy do evidencie nehnuteľností (podľa zákona č. 22/1964 Zb.) sa nenariaďujú výkonom rozhodnutia štátneho notárstva; právoplatné rozhodnutia vydané podľa ustanovení § 39 a § 43 Not. por. v konaní o dedičstve, ktorých predmetom bola nehnuteľnosť, sa orgánu geodézie iba zašlú, prípadne i s oznámením o obmedzeniach viaznúcich na nehnuteľnosti (§ 102 ods. 1 Not. por.).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 23. 9. 1970, [6 Cz 43/70.](#))

Štátne notárstvo na podklade oznámenia o úmrtí začalo konanie o dedičstve po poručiteľke A. P., ktorá zomrela 29. 12. 1968. V oznámení MsNV v Č. sa okrem iného uvádzalo, že poručiteľka zanechala 1,25 ha na poľnohospodárskej pôdy (vrátane hory) a drevený domček. Na dotaz štátneho notárstva MsNV v Č. oznámil, že hodnota domu so zastavanou plochou, dvorom a záhradou je 3327 Kčs a hodnota hospodárskych budov, humna a stodoly je 2823 Kčs. Na pojednávaní konanom 21. 1. 1969 predniesla jedna z dvoch dedičiek po poručiteľke, že súhlasí s tým, aby dedičstvo prebrala druhá dedička, a že sa zrieka výplaty dedičstva.

Nato Štátne notárstvo v Čadci vykonalo medzi dedičkami vyporiadanie a rozhodlo, že dedičstvo nadobúda dedička M. T.

Na odvolanie dedičky A. M. Krajský súd v Banskej Bystrici zmenil rozhodnutie štátneho notárstva tak, že dedička M. T. nadobúda dedičstvo s povinnosťou vyplatiť spoludedičke A. M. 4080 Kčs. V odôvodnení svojho uznesenia odvolací súd uviedol, že spoludedička A. M. uplatnila právom a v súlade s ustanovením § 484 ods. 2 O. z. nárok na uspokojenie svojho dedičského práva a preto jej prislúcha dedičský podiel v sume 4080 Kčs.

Medzitým štátne notárstvo v Čadci svojím rozhodnutím z 2. 7. 1969 doplnilo predchádzajúce rozhodnutie tak, že po právoplatnosti rozhodnutia bude na nehnuteľnosti zapísaná v evidencii nehnuteľností ako vlastníčka nehnuteľnosti po poručiteľke dedička M. T.

Na odvolanie dedičky A. M. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutie štátneho notárstva z 2. 7. 1969 potvrdil s odôvodnením, že zápis dedičky M. T. v evidencii nehnuteľností bol nariadený právom, lebo rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva sa medzičasom stalo právoplatným.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal predseda bývalého Najvyššieho súdu tak, že uvedenými rozhodnutiami štátneho notárstva a uzneseniami krajského súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia

Štátne notárstvo pred svojím rozhodnutím o vyporiadaní medzi dedičkami nevykonalo predbežné vyšetrenie podľa ustanovenia § 29 Not. por., nezisťovalo poručiteľkin majetok a jej dlhy podľa ustanovenia § 34 Not. por., ani nerozhodlo o určení všeobecnej a čistej ceny dedičstva podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Not. por. V dôsledku toho niet podkladov pre záver, kto je dedičom poručiteľky, aký majetok a prípadné dlhy poručiteľka zanechala, aká je všeobecná cena tohto majetku a čistá hodnota dedičstva a či predmetom dedičstva je poľnohospodársky podnik, poľnohospodárska pôda alebo lesná pôda.

Štátne notárstvo pochybilo aj v tom, že sa uspokojilo s vyhlásením dedičky A. M., že „sa zrieka výplaty dedičstva“ a neobjasnilo, či táto dedička nemala na mysli odmietnutie dedičstva, návrh na dedičskú dohodu a pod.

Z odôvodnenia rozhodnutia o vyporiadaní medzi dedičkami nevyplýva, z čoho štátne notárstvo vychádzalo, keď vzalo za zistené, že do dedičstva patrí drevený domček, hospodárske budovy a 70 árov pôdy a lesa. V oznámení MsNV v Č. ako aj v neúplnej zápisnici o predbežnom vyšetrení sa totiž uvádzalo, že poručiteľka okrem iného zanechala 1,25 ha pôdy, a teda nie 70 árov pôdy, ako sa uvádza v rozhodnutí o vyporiadaní dedičstva. Preto zistenie, že do dedičstva patrí drevený domček, hospodárske budovy a 70 árov pôdy je nepodložené. Uvádzané nehnuteľnosti nie sú ani identifikované označením údajov podľa pozemkovej knihy, údajov podľa evidencie nehnuteľností, uvedením popisného čísla domu atď. Pravdepodobne aj v dôsledku týchto nedostatkov štátne notárstvo nemohlo vydať rozhodnutie o určení všeobecnej ceny majetku a čistej hodnoty dedičstva, ktoré však podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Not. por. bolo povinné vydať. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia o vyporiadaní dedičstva ani zo spisu nemožno zistiť ani to, ako štátne notárstvo dospelo k cene pôdy a lesa 2800 Kčs. Pre určenie hodnoty domku a hospodárskych budov vychádzalo síce z potvrdenia MsNV v Č., ktoré však neobsahuje údaje o tom, ako MsNV v Čadci dospel k uvádzaným hodnotám a z čoho pri oceňovaní vychádzal.

Tieto nedostatky neodstránil ani odvolací súd a preto pre jeho záver, že hodnota dedičského podielu dedičky A. M. činí 4080 Kčs, nie je vo výsledkoch konania dostatočný podklad.

Štátne notárstvo ďalej pochybilo aj v tom, že vydalo doplnujúce rozhodnutie, ktorým po právoplatnosti rozhodnutia o vyporiadaní dedičstva nariadilo zápis dedičky M. T. v evidencii nehnuteľností. I keď to štátne notárstvo v odôvodnení rozhodnutia neuvádza, možno usúdiť, že malo na mysli opatrenie podľa ustanovenia § 102 ods. 1 Not. por. Toto ustanovenie však ukladá štátnym notárstvám zaslať orgánom geodézie svoje právoplatné rozhodnutia, ktorými boli skončené dedičské konania a zároveň im oznámiť, ktoré obmedzenia viaznúce na nehnuteľnostiach sa majú v evidencii nehnuteľností zapísať. Vzhľadom na to, že išlo len o opatrenie, týkajúce sa zaslania rozhodnutia orgánu geodézie na vykonanie zápisu, nebolo dôvodu na vydanie rozhodnutia; vzhľadom na povahu veci tu ani nemohlo ísť o doplnenie rozhodnutia v zmysle ustanovení § 25 Not. por. a § 166 O. s. p.

Toto pochybenie nenapravil ani odvolací súd.

Rozhodnutiami štátneho notárstva i odvolacieho súdu bol takto porušený zákon v ustanoveniach § 4 ods. 1 a 2, § 29 ods. 1, § 34, § 37 ods. 1, § 39 ods. 3, § 40 a § 102 ods. 1 Not. por. a v rozhodnutiach odvolacieho súdu aj v ustanoveniach § 219 a § 220 ods. 1 O. s. p.